

oprávněným, nýbrž k odůvodnění tohoto nároku odpůrcova stačí prostě skutečnost, že povolené proz. opatření ukázalo se neoprávněným, byla věc rekursním soudem správně posouzena a dovolacímu rekursu úspěch musel býti odepřen.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. srpna 1925
čís. j. R. I 589/25-1. Dr. Žemlička.

Předpis § 217 tr. z. nebyl zrušen ani omezen předpisem § 21 č. 2 zákona na ochranu republiky.

Rozdíl mezi skutkovými podstatami zločinů podle § 217 tr. z. a § 21 č. 2 zák. na ochr. rep. spočívá zejména v tom, že pod ustanovení § 21 č. 2 zák. na ochr. rep. možno podřaditi pouze onu činnost, která byla předsevzata sice po spáchání vojenského zločinu, ale dříve než došlo k zatčení a uvěznění jeho pachatele. Pomoc poskytnutá k uprchnutí nebo na útěku osobě, zatčené pro zločin vojenský, zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 217 tr. z.

Podle doznání obžalovaného, zaznamenaného i v rozhodovacích důvodech napadeného rozsudku, jehož obsah tvoří zřejmě také součást skutkových zjištění rozsudkových, přinesl týž jednoho dne koncem listopadu (patrně dne 25. listopadu) 1924 svému bratru J. P., o němž podle výslovného zjištění rozsudkového věděl, že byl uvězněn ve věznicí divisiního soudu v O. a že z tohoto vězení uprchl do č—ho lesa, civilní šaty, do nichž se J. P. převlékl, načež odevzdal obžalovanému některé součástky svého oděvu vojenského. Podle dalšího zjištění rozsudkového věděl obžalovaný dobře, z jakého důvodu žádá po něm J. P. civilní oblek, a rozsudek dospívá k závěru, že obžalovaný nadržoval jmenovanému ukrýváním a pomáháním k útěku, že totiž, opatřiv mu civilní oblek, jemu umožnil, aby pátrajícími orgány nemohl býti poznán, že mu tudíž nejen pomáhal na útěku, nýbrž ho i ukrýval, při čemž si podle přesvědčení soudu nalézacího byl toho vědom, že napomáhá nejen uprchlému trestanci, nýbrž i zběhovi.

Přes to, že veřejná obžaloba stíhá obžalovaného pro čin, zjištěný rozsudkem, pouze ve směru zločinu nadržování podle § 217 tr. z., řeší rozsudek ve svých rozhodovacích důvodech nejprve otázku, nezakládá-li čin ten skutkovou podstatu zločinu podle § 21 č. 2 zákona na ochranu republiky. Zodpovídá ji kladně, shledává však obžalovaného ve smyslu třetího odstavce právě citovaného paragrafu beztrestným vzhledem k tomu, že nadržo-

val svému bratru, tudíž osobě blízké (§ 39 č. 4 zákona na ochranu republiky).

Naproti tomu dospěl nalézací soud podle rozsudkových důvodů k názoru, že skutkové podstaty zločinu podle § 217 tr. z. jednání obžalovaného vůbec nezakládá. Především dovozuje se tamtéž, že, kdyby bylo správným právní hledisko, z něhož vychází veřejná obžaloba, že totiž trestnou je každá činnost, směřující k tomu, aby opětné dopadení uprchlého zločince bylo jakýmkoliv způsobem stěžováno, by ustanovení § 21 č. 2 zákona na ochranu republiky bylo zbytečným. Zákon rozeznává prý ukrývání a pomáhání k útěku i n a ú t ě k u (§ 21 č. 2 cit. zák.) od poskytnutí příležitosti k útěku lstí nebo násilím a o d k l a d e n í p ř e k á ž e k vrchnosti pátrající po zločinci (§ 217 tr. z.). Podle prve citovaného předpisu jde prý o to, aby zločinci po spáchání zločinu bylo dopomoženo k útěku j i n ý m z p ů s o b e m, než stanoví § 217 tr. z., nebo aby mu byla poskytnuta pomoc n a ú t ě k u (o čemž prý se § 217 tr. z. nezmiňuje), nebo aby zločinci bylo nadržováno u k r ý v á n í m (o čemž prý § 217 tr. z. rovněž nemluví). Obžalovaný nepřekážel prý však vrchnosti, pátrající po uprchlém J. P., v jeho opětném dopadení nějakým konkrétním činem, nýbrž prý jej opatřením civilního obleku ukrýval a pomáhal jemu na útěku tak, že prý se nedopustil zločinu § 217 tr. z., nýbrž zločinu podle § 21 č. 2 zákona na ochranu republiky, ohledně něhož je však beztrestným.

Zmateční stížnost označuje, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti č. 9 a (§ 281 tr. ř.), právní názory, na nichž zbudován je napadený výrok rozsudkový, právem jako mylné.

Základní právní omyl, jímž stížen je napadený výrok rozsudkový, spočívá v tom, že rozsudek přehlíží rozdíl mezi oběma skutkovými podstatami, které v daném případě přicházejí v úvahu, záležející v tom, že § 217 tr. z. stíháno je nadržování zločinu spáchané podle jeho nadpisu pomocí k uprchnutí osoby pro zločin z a t ě n é; při čemž podle znění předpisu samotného dopouští se zločinu nadržování také ten, kdo vrchnosti pátrající p o u p r c h l é m p ř e k á ž í, aby zase byl dostaven; uprchlým pak míněna je zcela nepochybně osoba, uprchnuvší z v a z b y, kdežto pro zločin nadržování vojenskému zločinu podle § 21 č. 2 zákona na ochranu republiky se trestá, kdo p a c h a t e l i vojenského zločinu p o s p á c h á n í jeho nadržuje ukrýváním nebo pomáháním k útěku, nebo na útěku. Nadržováním je tu zřejmě míněna pouze činnost, která předsevzata byla sice po spáchání vojenského zločinu, avšak dříve, než došlo k zatčení a uvěznění

jeho pachatele tak, že i pomoc, poskytnutá k uprchnutí nebo na útěku osobě, z a t č e n é pro zločin vojenský, zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 217 tr. z. Je takto zároveň vysvětlitelno, proč zákonem na ochranu republiky předpis § 217 tr. z. nejen nebyl zrušen, nýbrž nedostal jím ani omezení, které by se při onom byt nejasném výkladu vzájemného poměru předpisu toho a ustanovení § 21 č. 2 zák. na ochr. rep. v rozsudku mohlo snad jeviti ohledně pachatele vojenského zločinu nutným.

Napadený rozsudek zjišťuje nejen, že J. P. prchl z posádkové věznice, kde si odpykával trest sedmiměsíčního žaláře pro zločiny a přečiny podle §§ 145, 146a) b), 154, 156, 212, 269b) voj. tr. z., a že byl po odpykání trestu povinen nadále k službě vojenské, nýbrž také, že obžalovaný si byl toho vědom, že napomáhá nejen uprchlému vojenskému trestanci, nýbrž i zběhovi (desertérovi). Až potud zdá se tudíž rozsudek ohledně o s o b y J. P. přesně rozeznávat, že týž přichází v úvahu jednak jako uprchlá osoba zatčená ve smyslu § 217 tr. z., jednak jako pachatel vojenského zločinu (zběhnutí) na útěku ve smyslu § 21 č. 2 zák. na ochr. rep. Tento rozdíl ušel však zřejmě pozornosti nalézacího soudu, jakmile přistoupil v rozsudku nejprve k theoretickému výkladu vztahu mezi oběma skutkovými podstatami a k právnímu rozboru č i n u o b ž a l o v a n é h o s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 217 tr. z., kde je důsledně řeč pouze o «uprchlém zločinci», o »zločinci po spáchaném zločinu« nebo prostě o »zločinci« a o »uprchlém J. P.«, kdežto skutečnost, v rozsudku před tím výslovně zjištěná, že totiž J. P. uprchl z v ě z n i c e, a že obžalovaný byl si dokonce i toho vědom, že napomáhá u p r c h l é m u vojenskému trestanci, zůstává tu naprosto nepovšimnutou. Již tímto po stránce právní od základu pochybeným hlediskem nalézacího soudu lze si vysvětliti nejen ono při vší svojí nejasnosti zřejmě právně mylné rozlišování rozsudku mezi povahami obou činností, zakládajících jednu či druhou z obou skutkových podstat, nýbrž zejména též konečný závěr rozsudkový, podle něhož obžalovaný nepřekážel vrchnosti, pátrající po uprchlém J. P., v jeho opětném dopadení nějakým konkrétním činem, nýbrž jej opatřením civilního obleku ukrýval a jemu na útěku pomáhal.

Zmateční stížnost namítá právem, že obžalovaný tím, když opatřil J-u P-i civilní šaty a odstranil podle dalšího zjištění rozsudkového jeho šaty vojenské, mu usnadnil možnost, aby nebyl policií a četnictvem poznán jako voják, čímž zároveň vrchnosti, pátrající po jmenovaném, překážel, aby týž nebyl zase dopaden. Zmateční stížnost je tím více v právu, kdyžtě podle rozsudko-

vých důvodů sám nalézací soud vzal za prokázáno, že obžalovaný nadřezoval J-u P-i ukrýváním a pomáháním k útěku, ač podle výslovného předchozího zjištění rozsudkového věděl, že jmenovaný byl uvězněn ve věznici divisního soudu v O., a že z tohoto vězení uprchl, a kdyžtě na jiném místě rozsudkových důvodů se dokonce praví, že obžalovaný tím, když opatřil jmenovanému civilní oblek, mu umožnil, aby pátrajícími orgány nemohl býti poznán, tudíž mu mimo jiné i na útěku pomáhal. Takto rozsudkem samotným nejen zjištěná, ale i ve věci samé správně oceněná činnost stačí, aby jí založena bylo skutková podstata zločinu podle § 217 tr. z., neboť podle rozsudkem zjištěného úmyslu obžalovaného směřovala a byla také způsobila k tomu, aby vrchnosti, pátrající po uprchlém trestanci, byla možnost jeho dopadení (znovudostavení) značně stížena, bylo jí v něm tudíž překáženo. Nepochopitelným zůstává, z jakého důvodů odpírá rozsudek činu obžalovaného, opatření civilních šatů uprchlému vojenskému trestanci, povahu opatření konkrétního, jímž je čin ten zcela nepochybně.

Z důvodů rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. června 1926 č. j. Zm II 29/26. Dr. F—k.

D E N Í K.

Kriminologický ústav Karlovy university. *) Min. škol. a nár. osvěty zřídilo výnosem z 22. II. 1926 čj. 19.706/26-IV v dohodě s ministerstvem vnitra a ministerstvem spravedlnosti při právnické fakultě Karlovy university kriminologický ústav a pověřilo podepsaného jeho vedením. Účelem tohoto ústavu jest pěstovati theoreticky i prakticky pomocné vědy trestního práva, t. j. ony obory vědné, které sice nenáleží k vlastní oblasti vědy trestněprávní, přes to však mají důležitý význam pro trestní soudnictví a ve kterých tudíž praktický kriminalista musí býti dostatečně orientován, má-li úkolu svému plně dostáti.

Kriminologický ústav hodlá pracovati k uvedenému cíli především tím, že bude pořádati v každém studijním roce kriminalistický kurs sestávající z cyklu přednášek osvědčených odborníků. Ve studijním roce 1926/7 budou to tyto přednášky:

*) Zasláno. Srv. Právník 1926 str. 335.